

Bisysslor

Revisionsrapport (Revisionsgranskning 2017:12)

Huddinge kommun

KPMG AB

2018-03-01

Antal sidor 13

Antal bilagor 3

Huddinge kommun
Bisysslor
Revisionsrapport
2018-03-01

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsningar	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor	4
3.2	Förekommer det bisysslor i kommunen?	6
3.3	Har förvaltningscheferna kännedom om aktuella bisysslor?	9
3.4	Anses förekommande bisysslor godkända enligt de allmänna bestämmelser respektive förenliga med lagen om offentlig anställning avseende förtroendeskadliga bisysslor?	11
3.5	Inköp från näringsdrivande associationer där anställda har en bisyssla	12

1 Sammanfattning

1.1 Allmänt

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer haft i uppdrag att granska förekomsten av bisysslor i kommunen samt de styrande dokument och de rutiner som används för att hantera dessa.

Granskningen har utförts med underlag av kommunens personalregister och uppgifter från Bolagsverkets handels- och föreningsregister samt aktiebolagsregister. Dessa uppgifter är kompletterade med kommunens styrande och vägledande dokumentation vad gäller bisysslor och en enkätundersökning ställd till fem förvaltningschefer.

Från vår granskning vill vi särskilt framhålla att:

- Kommunen med de metoder och rutiner som beslutats endast lyckas identifiera en mindre del av alla de bisysslor som de anställda innehar.
- Med underlag av kommunens styrande dokument, inventeringsresultat i förhållande till våra iakttagelser samt de svar vi får på våra frågor till förvaltningarna ställer vi oss tveksamma till att en så stor andel av bisysslorna är godkända.
- Inköpen från näringsdrivande associationer där anställda har en funktionärspost bedöms som omfattande både till antalet fakturor och det ackumulerade beloppet. Att inköpen till del även attesterats för utbetalning inom den förvaltning där den anställde verkar indikerar brister på allt från upphandling till de kontroller som normalt utförs vid attest.

Kommentarer

De samlade iakttagelserna av hur kommunen lyckats identifiera och bedöma bisysslor för 2017 gör att vi rekommenderar att det under 2018 görs ett omtag inom området. Allt från styrande dokument med tillhörande tillämpningsföreskrifter till metoder för inventering, bedömning och kontroll är i varierande omfattning i behov av en upprustning. Utan en sådan bedömer vi att kommunens framtida uttalanden om bisysslesituationen kan komma att uppfattas som mindre trovärdig.

1.2 Bedömning utifrån revisionsfrågorna

- Revisionsfrågan om kommunen har ändamålsenliga rutiner för hantering av bisysslor blir svaret ja delvis.
- På revisionsfrågan om det förekommer bisysslor i kommunen kan med stöd av gjorda iakttagelser besvaras med ett ja.
- Revisionsfrågan om förvaltningscheferna har kännedom om aktuella bisysslor kan med stöd av gjorda iakttagelser besvaras med ja för en av fem förvaltningar. På frågan om kommunen i sin helhet har det blir svaret nej.

- Att alla av kommunen kända bisysslor är godkända enligt de allmänna bestämmelserna och/eller är förenliga med lagen om offentlig anställning, bedömer vi som orimligt mot bakgrund av vad som framkommer i vår granskning.
- På revisionsfrågan om kommunen har gjort inköp från företag där anställda har ekonomiska intressen blir svaret ja. På revisionsfrågan har dessa inköp behandlats på ett korrekt sätt blir svaret nej. Det ur perspektivet att det under 2017 gjorts omfattande inköp och att det saknats instruktioner för hur inköp från bisyssleinnehavare ska kontrolleras och bedömas.

2 Inledning/bakgrund

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer haft i uppdrag att granska förekomsten av bisysslor i kommunen samt de styrande dokument och de rutiner som används för att hantera dessa.

Med bisyssla förstås varje syssla, tillfällig eller stadigvarande, som utövas vid sidan av anställningen och som inte är hänförlig till privatlivet. Om arbetsgivaren anser att en bisyssla hindrar arbetsuppgifterna, kan påverka arbetstagarens handläggning av ärendet i sitt arbete eller konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet, kan arbetsgivaren förbjuda arbetstagaren att utöva sådan bisyssla. Detta gäller inte bara bisyssla som faktiskt utövas utan också bisyssla som aldrig har utövats men där det finns anledning att anta att en arbetstagare står i begrepp att åta sig någon sådan. Bestämmelsen ger därmed inte utrymme för bisyssleförbud "för säkerhets skull".

Revisionen bedömde att det finns risk att det föreligger brister i den interna kontrollen och att det är väsentligt att klarlägga om verksamhetsansvariga i kommunen har vetskap om eventuella bisysslor.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att ge svar på följande revisionsfrågor:

- Har kommunen ändamålsenliga rutiner för hantering av bisysslor?
- Förekommer det bisysslor i kommunen?
- Har förvaltningscheferna kännedom om aktuella bisysslor?
- Anses förekommande bisysslor godkända enligt AB (Allmänna bestämmelser) respektive förenliga med 7 § LOA (lagen om offentlig anställning) avseende förtroendeskadliga bisysslor?
- Har kommunen gjort inköp från företag där anställda har ekonomiska intressen etc. och när så eventuellt har inträffat, har dessa inköp behandlats på ett korrekt sätt?

2.2 Avgränsningar

Granskningen omfattar kommunstyrelsens övergripande rutin.

2.3 Revisionskriterier

De kriterier som kommer att ligga till grund för analys, bedömning och rekommendationer är hämtade från kommunallagens 6 kapitel samt reglemente för intern kontroll och tillämpningsanvisningar.

Den interna kontrollen är viktig att utgå från då den är ett medel för ledningens kontroll av att verksamheten efterlever lagar, förordningar och riktlinjer. Intern kontroll är en process vilken styrelsen, ledningen och annan personal skaffar sig rimlig säkerhet för att målen uppnås och som påverkas av hur man agerar i vad man säger och utför.

Viktiga delar att ta hänsyn till när vi bedömer kommunens hantering av bisysslor är Lag om offentlig anställning (LOA), centrala avtal med fackliga organisationer (AB) och kommunens interna fastställda regelverk för hantering av bisysslor.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen kommer att utföras av Lars Anteskog. Andreas Endrédi deltar i granskningen genom sin roll som kundansvarig. Faktagranskningen är samordnat utförd av personaldirektören och verksamhetscontroller vid kommunstyrelsens förvaltning.

2.6 Metod

Information har inhämtats från kommunens personalregister per 2017-12-15 omfattande anställningar under perioden 2016-01-01 till 2016-11-30. Vidare har inhämtats leverantörsregister per 2018-01-02 samt leverantörsreskontran för perioden 2017-01-01 till 2017-11-30. Uppgifter från Bolagsverkets handels- och föreningsregister samt aktiebolagsregister per 2017-12-21 har sammanställts och granskats. Granskningen har berört 10 882 anställda. Vi har även erhållit vad som uppges vara den samlade styrande och vägledande dokumentation som kommun har vad gäller bisysslor. En enkätundersökning ställd till fem förvaltningschefer har genomförts.

3 Resultat av granskningen

3.1 Kommunens hantering och kontroll av anställdas bisysslor

3.1.1 Formellt beslutade dokument

I Huddinge kommuns författningssamling finns regler och instruktioner avseende anställdas bisysslor. HKF 9930 (fastställd av kommunfullmäktige 2013-04-15) innehåller riktlinjer för bisysslor. Av syftesavsnittet framgår att riktlinjerna "gäller alla medarbetare inom Huddinge kommuns verksamheter". Dokumentet redogör för, beskriver innebörd-

en av samt exemplifierar de tre olika typerna av bisyssla (förtroendeskadlig, arbetshindrande och konkurrerande) som kan förekomma. Av dokumentet framgår även hur bisysslor ska anmälas, vem/vilka som beslutar om att godkänna och förbjuda samt de påföljder som finns om regler och beslut inte efterlevs. Riktlinjen avslutas med en checklista för bedömning av bisysslors förtroendeskadlighet.

Av erhållen HKF 9210 (Delegationsordning för kommunstyrelsen - med kommundirektörens vidaredelegering) framgår avseende bisysslor att det är kommundirektören som beslutar om förbud mot bisyssla enligt § 8 i de allmänna bestämmelserna. Vid förhinder för kommundirektören beslutar personaldirektören. Beslut om kommundirektörens eventuella bisysslor tas av kommunstyrelsens ordförande med vice ordföranden som ersättare.

3.1.2 Anvisningar och instruktioner avseende bisysslor

På kommunens intranät informeras om reglerna kring bisyssla och hur den ska registreras. De allmänna bestämmelserna ändrades under 2017, vilket vi redovisar i bilaga 1 till denna rapport, och enligt detta ska nu alla medarbetare utan särskild uppmaning anmäla eventuell bisyssla. Den anställde ska registrera sig även om hen inte anser sig ha en bisyssla. Registreringen ska vara genomförd senast den 30 augusti varje år. Registreringen ska utföras i intranätets så kallade "Förmånsmeny". Det går enligt uppgift att få tilläggsinformation om bisysslor på intranätet. Där framgår förutom allmän information från riktlinjen frågor och svar om bedömningar samt att om bisysslan ändras efter den 30 augusti så går det att fylla i en blankett som sedan ska lämnas till närmaste chef. Vad vi uppfattar så är det samma uppgifter som ska fyllas i på blanketten som på intranätet. Blanketten redovisas i bilaga 2.

Vi har även fått ta del av en så kallad "Intervjumall" som vad vi förstår av innehållet ska ge vägledning vid rekrytering. En av frågorna i mallen ska säkerställa *"att den intervjuade inte har bisyssla som är oförenligt med tjänsten."* Frågan formuleras: *"Har du någon bisyssla?"* I mallen hänvisas inte till någon underliggande styrande dokumentation.

3.1.3 Anvisningar och instruktioner om kontroll av lämnade uppgifter.

I erhållen dokumentation finns inga anvisningar och instruktioner om kontroll av de uppgifter som lämnas. Vad vi förstår så har det dock från extern leverantör beställts vad som för oss beskrivs som en korsreferering mellan anställningsregistret och de funktionärer som är verksamma i de näringsdrivande associationer som kommunen gjort inköp från under 2017. Vid granskningstillfället var resultatet ännu inte levererat. Inom denna granskning utför vi en motsvarande kontroll vars resultat vi redovisar i ett avsnitt nedan.

Vi noterar att åtminstone kommunstyrelsens förvaltning i november 2016 i ett tjänstemeddelande till kommunstyrelsen redovisat att de granskat inkommen information om bisyssleinnehav. Kontrollåtgärden resulterade i att antalet bisysslor inte angavs. Där emot går att utläsa att det under 2016 fanns 24 medarbetare som innehade en eller flera och att ansvariga utan att ange generell eller specifik motivering ansåg att ingen av dessa skulle förbjudas.

Kommentarer

Svaret på revisionsfrågan om kommunen har ändamålsenliga rutiner för hantering av bisysslor blir ja delvis.

Av erhållna styrande dokument framgår det att ansvariga är medvetna om vad som i lag och kollektivavtal gäller för bisysslor. Förändringar i det senare ser vi har slagit igenom i de operativa dokumenten medan formellt beslutade (Huddinge kommuns författningssamling) vid granskningstillfället ännu inte reviderats. När riktlinjen uppdateras rekommenderar vi att den även ska innehålla arbetsgivarens beskrivning av bisysslors potentiellt negativa likaväl som positiva effekt på en anställning. Överväg även att beskriva riskerna med och bedömningskriterierna för de arbetshindrande och konkurrerande bisysslorna på samma sätt som för de förtroendeskadliga. En uppdaterad riktlinje vinner även på att redogöra för hur kontroll kommer att ske av de uppgifter som de anställda lämnar. Dessa kontrollåtgärder bör även redogöra för vilken information kommunstyrelsen förväntar sig få från förvaltningarna när de rapporterar resultatet av sin granskning av de anställdas information om bisysslor. Vi rekommenderar i det sammanhanget att de som informerar om en eller flera bisysslor lämnar betydligt fler uppgifter. Vi utesluter inte att ett mer detaljerat underlag än vad som efterfrågas på innevarande blankett kommer att underlätta för ansvariga att med större precision avväga och motivera sina beslut. Vi noterar här att riktlinjen nämner en annan blankett för anmälan än den som vi erhållit. En variant av blankett torde räcka för ändamålet och vi lämnar i bilaga 3 vår syn på vad den kan innehålla.

3.2 Förekommer det bisysslor i kommunen?

Av de 10 882 anställda i kommunens förvaltningar som granskats förekommer, enligt Bolagsverket, 1 361 som funktionärer i sammanlagt 1 583 företag och/eller föreningar som bedriver näringsverksamhet. Detta ger sammanlagt 1 647 bisysslor under de elva första månaderna av 2017.

I tabellerna nedan redovisas bisysslorna ur ett statistiskt perspektiv. I tabell 1 redovisas antal anställda fördelade på anställningsform samt hur många per anställningsform som har bisyssla. I tabell 2 görs en fördelning mellan anställda som arbetar heltid respektive deltid. Tabell 3 redovisar fördelningen när det gäller antal bisysslor per person. Tabell 4 visar det totala antalet bisysslor per associationsform.

Tabell 1

Antal anst (%)	Anställningsform	Har bisyssla	Andel per form
6 619 (60,8)	Tillsvidare	1 101 (80,9)	16,6 %
1 508 (13,9)	Tidsbegränsad	200 (14,7)	13,3 %
2 755 (25,3)	Timavlönade	282 (20,7)	10,2 %
10 882		1 361	12,5 %

Tabell 2

Antal anst (%)	Anställningens omfattning	Har bisyssla	Andel per omfattning
6 519 (60,0)	Heltid	985 (72,4)	15,1 %
4 363 (40,0)	Deltid (inkl timavlönade)	376 (27,6)	8,6 %
10 882		1 361	12,5 %

Tabell 3

Antal bisysslor	Antal anställda	Totalt antal bisysslor
1	1 150	1 150
2	167	334
3	28	84
4	8	32
5	4	20
6	2	12
7	1	7
8	1	8
	1 361	1 647

Tabell 4

Antal (%)	förekommer som...
87 (5,3)	... någon funktionär i associationer som under granskningsperioden avförts, avregistrerats, fusionerats, delats ¹ , likviderats eller där konkurs inletts eller avslutats.
2 (0,1)	... styrelseledamot eller -suppleant i bolag där kommunen har ägarintresse ² .
268 (16,3)	... styrelseledamot, -suppleant, revisor eller revisorssuppleant i en bostadsrättsförening.
48 (2,9)	... VD, vice VD, revisor, styrelseledamot eller -suppleant i en ekonomisk förening.
5 (0,3)	... styrelseledamot eller -suppleant i en ideell förening ³
3 (0,2)	... VD eller vice VD i en filial ⁴ .
116 (7,0)	... bolagsman eller prokurist ⁵ i ett handelsbolag.
19 (1,2)	... kommanditdelägare, komplementär eller prokurist i ett kommanditbolag.
365 (22,2)	... innehavare av, föreståndare ⁶ för eller prokurist i en enskild firma.
734 (44,6)	... ordförande, VD, vice VD, extern VD ⁷ , styrelseledamot, -suppleant eller lekmanarevisorssuppleant i aktiebolag.
1 647	

Kommentarer

Revisionsfrågan om det förekommer bisysslor i kommunen kan med stöd av ovan gjorda redovisning besvaras med ett ja.

¹ Bland andra Huga Fastigheter AB som upplöstes genom delning under 2017.

² Bolag som berörs är SRV återvinning AB och Arena Huddinge AB.

³ I tabellen ovan anges bl.a. associationsformen "ideell förening". De ideella föreningar som registreras av Bolagsverket bedriver någon form av näringsverksamhet. I fråga om kontroll av bisysslor bör därför dessa föreningar behandlas på samma sätt som övriga associationsformer. Ideella föreningar som inte bedriver någon form av näringsverksamhet omfattas inte av granskningen.

⁴ Filial är en företagsform som innebär att ett utländskt företag bedriver näringsverksamhet i Sverige genom ett avdelningskontor med självständig förvaltning.

⁵ Person som har en särskild fullmakt (en procura) och som därför har rätt att företräda företaget i allt som gäller dess näringsverksamhet.

⁶ Om den enskilda näringsidkaren är folkbokförd utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och vill starta ett företag i Sverige måste den utse en person som bor i Sverige som ansvarar för verksamheten. Personen kallas föreståndare och ska ha en fullmakt från den enskilda näringsidkaren.

⁷ Extern VD är *inte* styrelseledamot eller styrelsesuppleant.

Att var åttonde medarbetare under 11 månader har en mer eller mindre omfattande bisyssla skulle kunna innebära en inte försumbar effekt på den totala tjänsteutövningen i kommunen. De styrande dokument som kommunen antagit och den rapporterings och kontrollmetod som tillämpas innehåller inga avgränsningar om vilka bisysslor som ska anmälas. Av det följer att vi har anledning att förvänta oss att minst 1 647 bisysslor ska ha rapporterats och bedömts under 2017 års elva första månader. I rapportens nästa avsnitt redovisar vi förvaltningscheferna uppfattning om bisysslesituationen. Den kompletteras med det antal som de anställda enligt personalavdelningen rapporterat fram till 2017-08-30.

3.3 Har förvaltningscheferna kännedom om aktuella bisysslor?

3.3.1 Barn- och utbildningsförvaltningen (BUF)

Anmälan om bisyssla för 2017 uppges komma från den information som erhålls från den så kallade förmånsmenyn. Frågan ska enligt uppgift besvaras en gång om år i augusti månad. Förvaltningen svarar att det förekommer att anställda har bisysslor under 2017. Enkätsvaret kommer kompletterat med vad vi uppfattar ett utdrag ur det system där anställda registrerar om bisyssla innehas eller ej. Av utdraget tillsammans med våra uppgifter från Bolagsverket framgår att:

- Svar inkommit från 681 personer. Antalet registreringar är 806 stycken. Skillnaden förklaras av att det finns mellan 2 och 4 registreringar för sammanlagt 121 personer.
- Av de 681 uppges 80 stycken att de innehar vad som av registrerad information tolkas som en men inte fler bisysslor.
- Av de 80 som uppgett att de har bisyssla kan vi iaktta att **25** är/var aktiva som minst en funktionär i en näringsdrivande association under årets elva första månader. Mellanskillnaden är vad vi kan iaktta bisysslor i form av andra anställningar, föreningsuppdrag, fritidsengagemang etc. Flera har även registrerat politiska engagemang som bisyssla.
- Av de som uppgivet inte inneha bisyssla noterar vi att **77** anställda har eller har haft ett eller flera funktionärsuppdrag under de elva första månaderna 2017.
- Av kompletterande svar framgår att två bisysslor är under bedömning om de ska godkännas eller ej.

Vår granskning visar att **754** anställda har sammanlagt 891 bisysslor under 2017 års elva första månader. Av de 754 var 32 stycken chef i någon omfattning.

3.3.2 Kommunstyrelsens förvaltning (KSF)

Anmälan om bisyssla för 2017 uppges komma från den information som erhålls från den så kallade förmånsmenyn. Frågan ska enligt uppgift besvaras en gång om år i augusti månad. Insamlingen omfattade inte nyanställda efter 2017-08-30. Förvaltningen svarar att det förekommer att anställda har bisysslor under 2017. Antalet anges i personer och är **24** stycken, alla godkända. Vår granskning visar att **84** anställda har sammanlagt 114 bisysslor under 2017 års elva första månader. Av de 84 var 11 stycken chef i någon omfattning.

3.3.3 Kultur- och fritidsförvaltningen (KUF)

Anmälan om bisyssla för 2017 uppges komma: *"Automatiskt via insidans information samt när man på eget initiativ går in i Benify tom 31 augusti."* Även: *"Aktivt från KUF centralt och vidare av chefer efter att rapport om rapporteringsfrekvens kommit från KSF och Benify med uppmaning att fylla i enkät."* Förvaltningen svarar att det förekommer att anställda har bisysslor under 2017. Sammanlagt **74** personer anges ha en eller flera bisysslor rapporterade före (25) och efter (49) 2017-08-31. Vår granskning visar att **49** anställda har sammanlagt 63 bisysslor under 2017 års elva första månader. Av de 49 var 6 stycken chef i någon omfattning. Om antalet inte ska adderas har KUF fått in anmälan för exakt det antal anställda som haft en eller flera bisysslor i en näringsdrivande association 2017. Alternativt ska 25 och 49 adderas och då har vad vi bedömer, en mängd bisysslor som inte direkt kan kopplas till en näringsdrivande verksamhet rapporterats.

3.3.4 Natur- och byggnadsförvaltningen (NBF)

Anmälan om bisyssla för 2017 uppges komma genom att: *"Avdelningschefer har påmint medarbetare om att anmäla bisysslor via kommunens Förmånsmeny. När menyn stängdes uppmanades medarbetarna att anmäla bisysslor via manuell blankett. Ansvariga chefer har påmint om svar vid upprepade tillfällen."* På frågan om antalet blanketter som rapporterar bisyssla svaras: *"Alltför många, närmare bestämt 65 stycken. Förmånsmenyn är inte ändamålsenlig och skapar merarbete för chefer, testledare och internkontrollsamordnare då det bara går att ta ut rapport ur systemet en gång per år. 144 av 177 medarbetare och chefer har anmält om de har bisyssla eller inte för 2017."* Vår granskning visar att **38** anställda har sammanlagt 45 bisysslor under 2017 års elva första månader. Av de 38 var 3 stycken chef i någon omfattning. Skillnaden i antal mellan vad anställda rapporterat och vad vi finner i vår granskning bedömer vi beror på att anställda enligt instruktionerna även rapporterar bisyssla i verksamhet som inte direkt kan kopplas till näringsdrivande verksamhet.

3.3.5 Social- och äldreomsorgsförvaltningen (SÄF)

Anmälan om bisyssla för 2017 uppges komma genom att *"samtliga medarbetare får frågan via Benify"*. Vidare meddelas att: *"Frågan är öppen i Benify mellan januari och augusti, samma som för hela kommunen."* På frågan om antal så svaras det: *"Vet ej på grund av bristfällig uppföljning av inrapporterade bisysslor i Benify. Rutin för hur det som rapporteras in i Benify förmedlas vidare till chefer saknas på förvaltningen. Likaså rutin för uppföljning av dem som inte anmält om de har bisyssla eller ej via Benify."* Vår

granskning visar att **436** anställda har sammanlagt 534 bisysslor under 2017 års elva första månader. Av de 436 var 12 stycken chef i någon omfattning.

Kommentarer

Revisionsfrågan om förvaltningscheferna har kännedom om aktuella bisysslor kan med stöd av ovan gjorda iakttagelser besvaras med ja för en av fem förvaltningar. Om kommunen i sin helhet har det blir svaret nej.

Använt system för registrering och rapportering kombinerat med rutinen bedöms ha sådana brister att resultat av rapporteringen inte kan bedömas bli fullständig och riktig. Baserat på enkätsvaren i övrigt bedömer vi att det finns en inte oväsentlig risk för att otillåtna bisysslor i en okänd omfattning tillåts. Metoden för registrering, kunskapen om vad som ska rapporteras, kontroll och bedömning av vad som rapporteras bedömer vi har brister i sådan omfattning att ett omtag i hanteringen av bisysslor i kommunen snarast ska startas.

3.4 Anses förekommande bisysslor godkända enligt de allmänna bestämmelser respektive förenliga med lagen om offentlig anställning avseende förtroendeskadliga bisysslor?

3.4.1 Barn- och utbildningsförvaltningen (BUF)

Enligt svar från förvaltningen: *"Ja enligt vår bedömning."*

3.4.2 Kommunstyrelsens förvaltning (KSF)

Enligt svar från förvaltningen: *"Ja"*

3.4.3 Kultur- och fritidsförvaltningen (KUF)

Enligt svar från förvaltningen: *"Ja, inga bisysslor har bedömts vara oförenliga enl LOA eller AB."*

3.4.4 Natur- och byggnadsförvaltningen (NBF)

Förvaltningen svarar: *"I enlighet med förvaltningens internkontrollplan görs en årlig kontroll av hur förvaltningen följer kommunens rutin om bisyssla. Under 2016 gjordes en totalundersökning av samtliga medarbetares bisysslor. Två bisysslor förbjöds. Enligt kontrollrutinen för 2017 undersöktes 10 % av medarbetarnas och samtliga chefers bisysslor. Resultatet visar att samtliga godkända bisysslor är förenliga med vad lagen anger"*

3.4.5 Social- och äldreomsorgsförvaltningen (SÄF)

Enligt svar från förvaltningen: *"Ja"*

Kommentarer

Att alla av kommunen kända bisysslor anses vara godkända enligt de allmänna bestämmelserna och/eller vara förenliga med lagen om offentlig anställning avseende förtroendeskadliga bisysslor bedömer vi vara en orimlig bedömning.

Orimligt i så motto att långt ifrån alla bisysslenehavares alla bisysslor 2017 har identifierats och av de som rapporterats bedöms få ha granskats. Ska kommunens samlade bedömning kunna betraktas som trovärdig krävs disciplin i rapporteringen, en detaljering av vad som ska rapporteras och en granskningsmetod som lämnar en dokumentation som kan bilda ett avstämbart underlag till den rapportering som avlämnas till förvaltningsledningar, nämnder och kommunstyrelse.

3.5 Inköp från näringsdrivande associationer där anställda har en bisyssla

251 av de 1 583 (15,8 %) företagen där anställda i kommunen har en funktionärspost återfinns i kommunens leverantörsregister. Det innebär i sin tur att 246 stycken funktionärer likaledes anställda i kommunen de elva första månaderna 2017 har eller har haft en ansvarsställning i en näringsdrivande association som någon gång/några gånger sålt varor och/eller tjänster till kommunen.

Av de 251 företagen/föreningarna har 73 fått sammanlagt 2 695 fakturor betalade, och/eller erhållit medel från kommunen. Fakturornas antals- och beloppsfördelning mellan de olika associationsformerna för framgår av tabell 5.

Tabell 5

Företag/Förening	Antal företag/föreningar	Antal funktionärer (anställda)	Antal fakturor	S:a fakturabelopp [kr]
Aktiebolag	20	19	450	5 265 622
Bostadsrättsförening	7	9	435	2 695 178
Enskild firma	36	36	129	1 060 489
Ekonomisk förening	3	3	39	28 394 815
Handelsbolag	1	1	1	3 000
Ideell förening	3	3	18	510 580
Kommunala bolag ⁸	3	5	1 623	654 521 432
	73	76	2 695	692 451 115

28 fakturor med ett sammanlagt fakturabelopp om 1 676 333 kronor har tagits ut för en översiktlig granskning. I detta moment har vi exkluderat utbetalningarna till de kommunala bolagen. Syftet med momentet är att undersöka hur inköpen hanterats vad gäller attestanternas förvaltningstillhörighet i förhållande till den person som innehar bisyssla och därmed har anknytning till den association som fakturerat och/eller erhållit medel från kommunen. Granskningen visar att 19 fakturor till ett sammanlagt fakturabelopp om 1 396 253 kronor är mottagnings- och betalningsattesterade av personer som är placerade inom samma förvaltning där en anställd har en funktionärspost i det företag

⁸ Bolag som berörs är Huga Fastigheter AB (innan delning), SRV återvinning AB och Arena Huddinge AB.

Huddinge kommun
Bisysslor
Revisionsrapport
2018-03-01

som ställt ut fakturan/erhållet betalningen. På 13 av fakturorna är den anställda⁹ angiven som leverantörens referens.

Kommentarer

Revisionsfrågan: Har kommunen gjort inköp från företag där anställda har ekonomiska intressen kan besvaras med ett ja. Revisionsfrågan: Har dessa inköp behandlats på ett korrekt sätt blir svaret nej. Det ur perspektivet att det under 2017 gjorts omfattande inköp och att det saknats instruktioner för hur inköp från bisyssleininnehavare ska kontrolleras och bedömas.

Detta avsnitts granskning och redovisning är *enbart* gjord för att visa på vilken *potentiell* effekt bisyssleininnehav kan ha på inköp och utbetalningar. Denna effekt utläser vi bland annat från det totala beloppet som utbetalningarna omfattar samt verksamhetskopplingen mellan bisyssleininnehavare och attestanter. Utfallet av urvalet understryker vikten av att även ta hänsyn till potentiell effekt på kommunens hantering av upphandling, inköp och utbetalningar när innehavet av bisyssla kartläggs och beslut tas om den skall godkännas eller avslås. Vad vi erfar så har kommunen i slutet av 2017 beställt en tjänst av en extern leverantör som ska identifiera när anställda förekommer som funktionärer i de näringsdrivande associationer som kommunen gjort/gör inköp ifrån. Vi anser med stöd av våra iakttagelser att det var ett välbetänkt och nödvändigt beslut. Nu återstår att komplettera innevarande föreskrifter med sådana som innebär att iakttagelserna i köpt rapportering även beaktas när ett bisyssleininnehav bedöms.

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

⁹ Notera att vi endast har granskat en av oftast flera fakturor från leverantören under de första elva månaderna av 2017. Det kan innebära att leverantörens referens för den enskilda fakturan inte ännu var anställd, var anställd eller hade avslutat sin anställning när upphandlingen och/eller inköpet gjordes.

AB17 § 8 Bisysslor

Mom. 1 Arbetstagare som har en bisyssla ska anmäla denna och lämna de uppgifter, som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisysslan. Arbetsgivaren ska medvetandegöra arbetstagaren om skyldigheten att anmäla bisysslan och lämna uppgifter.

Arbetsgivaren kan förbjuda bisysslan om arbetsgivaren finner att den kan

- a) inverka hindrande för arbetsuppgifterna,
- b) innebära verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens.

Anmärkning

Förtroendeskadlig bisyssla för arbetstagaren inom kommun, landsting eller kommunalförbund regleras i 7 § lagen om offentlig anställning (LOA).

För arbetstagare anställd hos annan arbetsgivare än kommun, landsting eller kommunalförbund gäller även att bisyssla kan förbjudas av arbetsgivaren om den kan

- c) påverka arbetstagarens handläggning av ärenden i sitt arbete hos arbetsgivaren.

Mom. 2 Förtroendeuppdrag inom fackliga, politiska eller ideella organisationer räknas inte som bisyssla enligt detta avtal.

Kommentar

I mom. 1 har en ändring gjorts gällande anmälan av bisyssla. Tidigare har en arbetstagare på arbetsgivarens begäran varit skyldig att anmäla bisyssla samt lämna de uppgifter som arbetsgivaren behöver för att kunna bedöma dessa. Ändringen innebär att arbetstagaren är skyldig att på eget initiativ anmäla bisyssla till arbetsgivaren.

Arbetsgivaren bör ha rutiner för hur bisysslan ska anmälas. Arbetsgivaren ska minst en gång per år i samband med utvecklingssamtal informera om skyldigheten och därutöver informera på lämpligt vis.

En arbetstagare som avsiktligt underlåter att anmäla bisyssla kan bli föremål för disciplinära åtgärder. Detta förutsätter att arbetsgivaren har medvetandegjort arbetstagaren om skyldigheten att anmäla bisyssla och lämna uppgifter.

7 § LOA (lagen om offentlig anställning) från 2002-01-01

7 § En arbetstagare får inte ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende.

7 a § Arbetsgivaren skall på lämpligt sätt informera arbetstagarna om vilka slags förhållanden som kan göra en bisyssla otillåten enligt 7 §. Lag (2001:1016).

7 b § En arbetstagare skall på arbetsgivarens begäran lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren skall kunna bedöma arbetstagarens bisysslor. Lag (2001:1016).

7 c § En arbetsgivare skall besluta att en arbetstagare som har eller avser att åta sig en bisyssla som inte är förenlig med 7 § skall upphöra med eller inte åta sig bisysslan. Beslutet skall vara skriftligt och innehålla en motivering. Lag (2001:1016).

Huddinge kommun

Bisysslor

Bilaga 1 – AB17 och utdrag ur lagen om offentlig anställning

2018-03-01

7 d § Ordinarie domare, chefer för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen och direktörer för allmänna försäkringskassor skall på eget initiativ till arbetsgivaren anmäla vilka typer av bisysslor de har. Lag (2001:1016).

Huddinge kommun

Bisysslor

Bilaga 2 – Blankett "Anmälan om bisyssla"

2018-03-01

Huddinge kommun begär med stöd av § 8 Allmänna bestämmelser, (AB), att du som arbetstagare lämnar uppgift om bisyssla nedan.

Med hänsyn till att de kommunala myndigheterna och andra som fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen ska iakttä saktighet och opartiskhet i sin verksamhet är det angeläget att arbetstagarna inte åtar sig bisyssla, som kan leda till att förtroendet för kommunal verksamhet minskar. Enligt de avtal som reglerar förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare finns följande lydelse

Arbetstagare ska på begäran anmäla bisyssla och lämna de uppgifter som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisyssla. Arbetsgivaren får förbjuda bisyssla om arbetsgivaren finner att bisysslan kan

- *inverka hindrande för arbetsuppgifterna* - avser när bisyssla har sådan omfattning och förläggning att det hindrar arbetstagaren från att fullfölja sina åtagande, enligt anställningsavtalet, mot kommunen
- *innebära verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens* – avser arbetstagare i kommunen som utanför sin kommunala anställning erbjuder konkurrerande verksamhet eller indirekt stöder sådan genom verksamhet
- *påverka arbetstagarens handläggning av ärenden i sitt arbete hos arbetsgivaren* – avser bisyssla som kan rubba förtroendet för arbetstagarens opartiskhet i den kommunala tjänsteutövningen

Förtroendeuppdrag inom fackliga, politiska och ideella organisationer räknas inte som bisyssla.

Personuppgifter

Namn	Personnummer
------	--------------

Enhet	Ar
-------	----

Bisyssla

☐ Jag har ingen bisyssla
Jag har följande bisyssla/bisysslor:

Om jag skaffar en bisyssla som kan påverka mitt arbete meddelar jag detta till min arbetsgivare.

Datum och namnteckning

Vi tackar för din hjälp och ber dig lämna blanketten till din chef|

POSTADRESS Kommunstyrelsens förvaltning Personalavdelningen Huddinge kommun, 141 85 Huddinge	BESÖKSADRESS Kommunalvägen 28	TELEFON (VX) OCH FAX 08 - 535 300 00 08 - 535 302 00	E-POST OCH WEBB huddinge@huddinge.se
---	----------------------------------	--	---

Huddinge kommun

Bisysslor

Bilaga 3 – Beskrivning av bisyssla

2018-03-01

Kartläggning, inhämtandet av uppgifter från de anställda, av eventuellt bisyssleinnehav göra skriftligen och återkommande, minst varje år och vid nyanställning eller när anställd får ändrat ansvar och/eller tjänsteinnehåll. Följande uppgifter bör ingå:

- Otvetydig identifikation av den anställde.
- Anställningsform, sysselsättningsgrad, befattning och organisatorisk tillhörighet (verksamhet och funktion).
- Möjlighet att enkelt ange att man för närvarande **inte** har en bisyssla eller att man inom en tidsrymd fram till nästa kartläggningstillfälle inte har för avsikt att åta sig någon.
- Om anställd har en eller flera bisysslor eller avser att åta sig en eller flera inom det närmaste året bör följande uppgifter inhämtas som underlag för bedömning.
 - Hur många?
 - Vilken/Vilka?
 - Om det är i eget företag eller förening och då under vilket organisationsnummer firma och funktionärspost.
 - Om det är som funktionär i en association (företag, förening, stiftelse etc.) som är delägd. Organisationsnummer firma och funktionärspost.
 - Om det är en association som helt eller delvis ägs av en närstående. Organisationsnummer firma och funktionärspost.
 - Om det är ett funktionärsuppdrag till följd av ett uppdrag från arbetsgivaren. Organisationsnummer firma och funktionärspost.
 - Uppskattad tidsåtgång för bisysslorna mätt i timmar per månad/ sammanlagt under ett år.

Det finns ingen anledning att spara den årliga rapporteringen från dem som uppgivet sig *inte* ha någon bisyssla. Däremot bör man varje år spara noteringar om vilka som tillfrågats och om svar erhållits.